

Verksamhet

Grustäkt
Norra Gropen
Torp, Eckerö

Beslut om miljögranskning av grustäkt

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, nedan ÅMHM, meddelar att ni kan fortgå med er täktverksamhet avseende täkt av sand och grus enligt inlämnad täktplan med brytning av uppskattningsvis 33.000 m³ på ett område omfattande ca 26000 m² på fastighet 43-407-3-19.

Ansökan är granskad enligt 15 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen, samt 6 kap. landskapslag (1998:82) om naturvård, naturvårdslagen, och verksamheten anses förenlig med lag förutsatt att nedanstående instruktioner och föreskrifter följs.

Ansökan om ny miljögranskning ska inkomma till myndigheten senast **31.12.2034** om verksamheten avses fortgå längre än 10 år. Vid utebliven miljögranskning kan verksamheten annars avbrytas och verksamhetsutövaren anmäls för åtal.

Verksamhetsutövaren ansvarar för att verksamheten är förenlig med lag. ÅMHM kan förelägga om ytterligare krav, avbryta verksamheten eller kräva att skada avhjälpas om verksamhetsutövaren försummat sina skyldigheter enligt lag eller myndighetens instruktioner.

Instruktioner och föreskrifter

- Brytning får ske enligt täktplan i ansökan inom det område som utmärkts på bifogad plankarta (ritning nr. 190120176/1, daterad 19.1.2017). Brytningsområdet ska utmärkas i terrängen på ett synligt sätt. Dessa markeringar får inte osynliggöras eller rubbas under exploateringstiden och deras entydighet ska med jämna mellanrum kontrolleras.
- Skyddsavstånd som ska beaktas vid bedrivande av täktverksamheten:
 - Långviksvägen 10m
 - rågräns 5 m.
 - grundvattenyta 1 m.
 - fast fornlämning 2 m i enlighet med landskapsregeringens anvisningar i utlåtande daterat 10.5.2024

Brytning ska ske på ett sådant sätt att fornlämningen ej skadas eller undermineras.

3. Tåktverksamhet inklusive transporter får bedrivas helgfri måndag till fredag klockan 07.00 - 21.00.
Tider för tåktverksamhet och transporter kan tillfälligt utökas under maximalt två veckor per år avseende dygnstider och verksamhetsdagar. Tillfällig utökning ska dock meddelas till ÅMHM senast en vecka på förhand.
4. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid permanent- eller fritidsbostad, samlingslokal, vårdinrättning eller liknande verksamhet än följande frifältsvärden:
 - 55 dB L Aeq dagtid (kl.7-18) helgfri måndag till fredag
 - 50 dB L Aeq kvällstid (kl.18-22)
 - 45 dB L Aeq övriga tider
5. Verksamheten ska bedrivas så att bränslen, oljor eller övriga kemikalier (exempelvis salter) som är skadliga för grundvattnet inte förorenar det. Inga bränslen, oljor och eller övriga kemikalier får förvaras på tåktområden. På området får fordon inte heller förvaras, tankas eller tvättas. All fordonstrafik på tåktområdet ska vara relaterat till tåktverksamhet eller efterbehandling. Fordon som läcker olja eller andra kemikalier får ej användas. I den mån det är möjligt ska växtbaserade hydrauloljor användas.
6. Verksamheten ska dels ha en plan för hantering av spill av vattenfarliga ämnen och dels utrustning för uppsamling av eventuellt spill eller läckage av olja, bränsle eller övriga kemikalier. Eventuellt spill ska omedelbart samlas upp och hanteras som farligt avfall. Vid olje-, bränsle, eller övrigt kemikalieutsläpp som riskerar förorena yt- eller grundvatten ska räddningsverket och ÅMHM omedelbart kontaktas och om vatten som riskerar vara oljeförorenat pumpas ut från tåkten måste pumpning omedelbart avbrytas.
7. Avfallshanteringen vid anläggningen ska skötas i enlighet med landskapslag (2019:83) om tillämpning av rikets avfallslag, avfallslagen, och landskapsförordning (2018:90) om avfall, avfallsförordningen, i syfte att hanteringen inte orsakar fara eller skada för hälsan eller miljön eller medför nedskräpning.

Allt avfall och farligt avfall ska hållas åtskilt och förvaras i för avfallet avsedda behållare som ska märkas med typ av avfall som de innehåller.

Avfallet ska återvinnas i enlighet med den prioritetsordning som föreskrivs i avfallslagen, så att en så liten del av det behandlade avfallet som möjligt behöver bortskaffas.

Avfall får lagras på fastigheten max ett år och ska sedan lämnas till en av myndigheterna godkänd mottagare för ifrågavarande avfall.

8. Verksamhetsutövaren ska årligen före utgången av februari månad uppgöra en årsrapport för verksamheten. Årsrapporten ska på begäran tillställas ÅMHH. Årsrapporten ska åtminstone redovisa:
 - Verksamhetens driftstider.
 - Uppgifter om mängder tagna massor.
 - Uppdaterad karta över täktområdet som visar vilka områden nyttjats samt om delområden nyttjats klart.
 - Aktuell uppskattning av hur stor andel av exploaterade områden har efterbehandlats.
 - Kommande års inplanerade arbetsskeden
 - Utsläpp och olyckor som kan ha betydelse för miljön avseende orsak, tid, uppskattat utsläpp och dess miljöpåverkan samt vidtagna åtgärder.
9. Om verksamhetsutövare på täktområdet byts ut ska detta anmälas till ÅMHH. Tills detta har gjorts ligger samtliga skyldigheter kvar hos den ursprungliga verksamhetsutövaren.
10. Sex månader innan man uppskattar att täktverksamheten upphör eller senast 30.6.2034 ska detta meddelas till ÅMHH så att slutsyn kan förberedas. Om skyddade arter eller biotoper uppkommit under täktverksamhetens tid ska en plan för deras bevarande uppföras tillsammans med ÅMHH.
11. Efter avslutad verksamhet ska området städas upp utförligt och inga maskiner, kemikalier eller bränsleprodukter, skrot eller avfall får förvaras på området. För att förhindra att dumpning sker på området ska obehörig trafik förhindras med exempelvis en bom eller stenbumling som blockerar infart.
12. Branter ska släntas till en lutning på minst 1:3 medan sydsluttningar med fördel lämnas som habitat för backsvalar.

13. Naturlig återkomst av flora och fauna ska främjas inom täktområdet genom att undvika onödig verksamhet eller tillträde samt genom att sprida ut avbaningsmassor för att underlätta växtetablering.

Motivering

Myndigheten har granskat ansökan om miljögranskning och funnit grundad anledning att pröva verksamhetens laglighet och beslutat att meddela instruktioner för att minska verksamhetens negativa miljöpåverkan enligt 15, 24 och 24a §§ miljöskyddslagen. För att trygga att ändamålet med verksamheten uppnås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan, utan att denna miljöhänsyn blir oskälig, meddelar myndigheten instruktioner och föreskrifter gällande skötsel och drift.

Gränsen för miljögranskningsplikt går vid 50.000 m³ medan större uttag kräver miljötillstånd. Därmed regleras och begränsas den uttagbara mängden marksubstanser i täktverksamheten genom detta beslut.

Täktens brytningsdjup och fysiska områdesgränser fastställs i täktplanen och avgör även vilka brytbara mängder marksubstanser som finns tillgängliga. För att varna allmänhet som eventuellt rör sig i området behöver skyltar som varnar för täktverksamhet utplaceras i terrängen. Instruktion 1 ges med stöd av 24 och 24a §§ miljöskyddslagen.

Instruktion 2 ger anvisningar om olika skyddsavstånd som ska beaktas vid bedrivande av täktverksamheten i fråga. Särskilt bör noteras täktens läge invid Långviksvägen med fordonstrafik året runt samt skyddet av den fasta fornlämning som finns på täktområdet. Fornlämningen får ej skadas eller brytning ske så att marken undermineras och riskerar fornlämningens skyddsstatus. Instruktion 2 ges med stöd av 24 och 24a §§ miljöskyddslagen.

Det buller som verksamheten och trafiken i anslutning till verksamheten förorsakar begränsas genom instruktion 3 och 4 om högsta tillåtna ekvivalenta ljudnivåer och tidpunkter för verksamhet, i syfte att minska risken för negativ miljöpåverkan. De i instruktion 4 angivna ljudnivåerna motsvarar ljudnivåerna för motsvarande verksamheter på Åland. Instruktionerna ges med stöd av 24 § a punkten.

Instruktion 5 ges med stöd av 24 § e punkten i miljöskyddslagen samt 4 kap. 1 § vattenlagen i syfte att skydda mark och grundvatten från förorening.

I händelse av olyckor och exceptionella situationer var spill och utsläpp riskerar förorena mark och grund- eller ytvatten ska verksamhetsutövaren ha en beredskap

att agera för att minimera risk för negativ miljöpåverkan. Instruktion 6 ges med stöd av 24 § c punkten miljöskyddslagen.

Hanteringen av det avfall som uppkommer eller kan uppkomma i verksamheten regleras i instruktion 7 i enlighet med avfallslagen och avfallsförordningen. Enligt 24 § b punkten i miljöskyddslagen, kan ÅMHH föreskriva om avfallshantering samt förebyggande och begränsning av avfall och avfallets skadliga verkningar.

ÅMHH kan med stöd av 26 § i miljöskyddslagen utfärda föreskrifter om egenkontroll och redovisning av bl.a. verksamhetens utsläpp, drift och miljöpåverkan. Föreskrift 8 ställer krav på journalföring och redovisning av verksamhetens miljöpåverkan liksom redovisning av brytningstakten och utveckling av verksamheten.

Instruktion 9 klargör ansvarsfrågor samt påtalar vikten av kontakt med tillsynsmyndigheten i samband med förändringar eller avbrott i verksamheten. Instruktionen ges med stöd av punkterna d och f i 24 § miljöskyddslagen.

Vid avslutande av verksamhet behöver tillsynsmyndigheten kontaktas i god tid för att planera avslutandet och utföra slutsyn av verksamheten. Vid avslutande får maskiner, avfall och annat obehörigt material inte kvarlämnas som riskerar förorena mark eller grundvatten. Vid avslutande av verksamheten ska också området återställas och efterbehandlas så att det ger ett välvårdat och naturligt intryck. Utformningen ska vara sådan att människor och djur inte skadas och vid behov kan utgöra nya habitat för djur- och växtliv. Instruktionerna 10 - 13 ges med stöd av 24 § d punkten och 24a § miljöskyddslagen.

Bakgrund

24.1.2017. Sökanden inkom med en ansökan om miljögranskning av sand- och grustäkt i torp by Eckerö kommun.

24.1.2017. Ärendet tillkännagavs allmänheten genom elektronisk publicering på ÅMHH:s hemsida.

26.4.2024. Utlåtande från Kulturarvsenheten vid Ålands landskapsregering.

26.4.2024 Sökanden ges tillfälle att bemöta inkommet utlåtande.

13.5.2024. Kompletterande utlåtande från Kulturarvsenheten efter platsbesök och inmätning tillsammans med verksamhetsutövaren, som också fått del av utlåtandet.

Avgift

För beslutet uppbärs en avgift om **2080 euro** enligt avgiftstabell 1 i Ålands landskapsregerings beslut om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Taxan finns på amhm.ax/avgifter.

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Jessica Eriksson
Tf Myndighetschef
Beslutande

Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Besvärсанvisning
2. Faktura (ej vid e-faktura)